

1921 оны декабрин 21-нээ гарана

БУРЯДАД ҮНЭН

Олоомитын-политическэ газетэ

Эхэ найхан нютагаа эб хамта мандуулая!

1991
ДЕКАБРЬ
26
ЧЕТВЕРГ
№ 253 (18356)
сөн 6 мүн.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сесси тухай мэдээсэл

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сесси тухай мэдээсэл. Урда тээнь Президентын тушаал бин болгохо тухай дурдаахи буруушадга наа, мүнөө ондоо ханамжатай болообди гэжэ олонхи тэмдэглэ. Гүйсэдхэлгэй засаг түрүй тугэс бэхижүүлхын тулада Президентын тушаал эхэ арга боломжнуудтай, энэ талаар оройной бусад республикнүүдта дүй дүршэл бин болоо. Бүгдэ арадай нунганан республикын Президент хадаа хубин айкабтар эхэ харюусалга даажэ абаха байна. Эдэ бүгдэн тушаа депутадуудай ханамжанууд ади байгаад, ямар үндэжэ янаай, хэды наһанай, Буряад орондоо хэр удаан ажанауа байхан хүн энэ тушаалда дэбжүүлэгдэхэ зэргэтиб гэжэн асуудалнуудаар ханамжануудын асаташоо. Гэбшэе олонхи республикнүүдта нэрэ үгэлэн үндэжэн арадай түлөөлэгшэ, 35-55 наһантай, арбад жэлэй туршада ажанууа байхан хүнэй кандидатура дэбжүүлэгдэжэ боломоор гэжэ ханамжагаа.

Тингээд депутадууд үдэшын заседани дээрэ «Бурядад ССР-эй Президент тухай» Бурядад ССР-эй Хуулин проеиты статьягаарнь зүбшэн хэлсэжэ, энэ асуудалда хабаатуй хули ёһотой бусад документүүдэ наринаар харжа үзэн байна.

Сесси хүдэлмэрэ үргэлжлүүлнээр.

Мүнэй мэдээсэл

Бурядад ССР-эй арадай депутадууд Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ түрүшын зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Улаан-Үдэн «Электромашин» заводой хүдэлмэримшэн В. Н. Бобькина, «Феникс» гэжэ бага предпритийн директорэй орлогшо Д. Б. Бальжинмаев, Баргжанай лекгромхозой технор В. Т. Беккин.

Бурядад ССР-эй арадай депутадууд Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНЭ СЭНГЭЙ ЁУЛА ТАБИГДАХАДА, ЮУН БОЛОГШО ААБ?

Сэнгэй нэмжэл байхдаа, селин хүлнэй ургалга, социальна хамгааллаа ходо тээгдэжэ абаха. 324 түхэрэй пенсия абадаг зон ганса хилэмжэн дээрэ байбашы, хоолойгоо тэмжэж шадхагүй. Тингээ тэдэндэ тула хүрэгшын тула манай Соёминд 2 миллиард түхэрэй урһаар абаха ёһотой гэжэ И. Т. Павлов ханамжаа.

Тэрэни депутат В. С. Борисов бүримүнэн дэмжэхэ зуураа бури тодорхой ханамжанууды абаха. Совмин хуулин ёһосор өөрын зөөртэй болохо ёһотой. Россин ама эхээр харалтагүй, «урһаламжа абаха», «бюджетнэй гадур социальна хамгаалгын жаса тогтоохо» гэжэ тэрэ хэлэ. Мүн Павловэй депутат В. Е. Тугутов дэмжэбэ. Ой модо бэлдэхэдэ эрхим газарнууд хагдажа байна. Бидэнэй мэдэлэй модон дуунаха эмилэ. Тингээдэ республикнэй ой модон соо хэд бии, үгыб даа! Ядахада бидэ унагаадаһан модо тайража, хабаатуй болгожо үгэнэбди. Бэлэн хабаатуй худалдаан олзотой бшуу. Оройдоол 10 кубометрээр 1 машина андалдажа абаха ха юм гэжэ В. Е. Тугутов хэлэбэ. Мүнөөнэй байдалаар ханамжаа зобож байһанаа И. С. Антонов, С. Н. Ургэмов мэдүүлбэ.

В. С. Антонов үгэ абажа, шэнэр гаралан олохон асуудалда харюунууды үгэ. Хүмүлэһын тухайламжа хэрэгтэй. Тэрэни ойрын сагта бэлүүлэхэ программа гэжэ ха юм. Нүдэ Ивановой хэжэн элихэл хадаа түрүшын алхам болоно. Умсалгын эхилхэдэ, баригдана дүүргэдэггүй завоудууды умсын мэдэлэй болгоод, арадай үргэн хэрэгтэй байран гаргагдажа, гостиницанууд булта умсалгэдэ, долларооршье олоо үгэ ёһотой. Бидэ өөрын мүнэгтэй, өөрын бараатай байха ёһотойбди. Мүнөө дээрэ арадай үргэн хэрэгтэй байран 4 дахин эхээр асарнабди, зүгөөр худалдаанай тон бага. Тэрэшэлэн райтаб гэжэ харюу үгтэхэ байгаа. 1992 оной январин 2-хоо ямар ама дээрэхибидий Рознично сөн 5 дахин, эд бараанай үнэ 8 дахин нэмэхэ.

Урда дурдахдаһан ханамжанууды үгэхэөө арсана. Дээдэ хүргүүлнүүдэ дэмжэхэ, ядахын сагта нэгэ миллионшье түхэрэй мүнэгэ номлохо хэрэгтэй байгаа, гэжэ үгэ хэлдэн арадай депутат А. Ц. Балдуев онсолбо.

Унхөөрөшье, мүнэгэ зөөрин оршо гөршье урданай мэтээр тусэлхэ аргагүй, Дэлгүүрэй экономико тиммэ эрилтэ табина ха юм. Гэхэ зуура 1992 ондо ойрын 2-3 һарын, мүн кварталэй туршада мүнэгэ зөөрин гэршагалгын, олоо оруулгын тусбууды табиха хэрэгтэй гэжэ сесси тоолобо.

Арадай депутат Л. Д. Турбянов 1992 оной республикнэе бюджетэ тодорхой тоонуудай үгы байхан дээрээ, тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэ болуула, бюджет тухай асуудалаар Верховно Советэдэй тогтоол баталан абахы дурдахда. Тэрэни дурдахда арадай депутадуудай олонхиин дуусгаар хайшагдажа, республикнэй финансын министрэй элихэл зүбшэн хэлсэлгэ энэ-гээр дүүрэхэ.

Бурядад ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Харгы барилгын талаар комитетэй түрүүлэгшэ Л. П. Табалаев «Бурядад ССР-тэ нютагай харгын жаса байгуулаха тухай» элихэл хэлэбэ. Арадай депутадуудай хэдэ хэдэн нэмэлтүүд ба хубилтанууды оруулһанай хүлээр Бурядад ССР-тэ нютагай харгын жаса байгуулаха тухай тогтоол республикнэй Верховно Совет баталан абаха.

Удаан Республикнэй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан «Бурядад ССР-эй Президентын тушаал бин болгохо тухай» асуудалаар республикнэй Верховно Советэдэй түрүүлэгшэ Л. В. Поталов элихэл хэлэбэ. Верховно Советэй үнэгээтэй табиха сессин үедэ тус асуудалаар бин болгогдоһон тусгай комитетин түрүүлэгшэ Д. Ц. Будаев нэмэлтэ элихэл хэлэ.

Хэдэ хэдэн депутадууд элихэл хэлэхэдэ асуудалнууды табиха, харюунууды абаха. Республикнэй Президентын тушаал бин болгохо, республикнэй экономическа байдал хайрхарха гү, Бурядад ССР-эй Президент тухай Бурядад ССР-эй хуулин проеит соо хүнэй эрхэ хэр зэргэ хараада абааг гэжэ мэтэ олон асуудалнууд табигдаа.

Мини ханамжа, президент хэрэгтэй, харин Министрнүүдэй Совет болон гүйсэдхэлгын засагай бусад зургаадахи хайрхарха хүдэлхэ ёһотой, гэжэ арадай депутат О. Б. Хомгутов ханамжаа элирээлэбэ. Удаан үгэ абаһан депутат П. Г. Зильберман үгэ хэлэхэдэ, республикнэй президентын тушаал бин болгохо тухай үшөө табиха сесси дээрэ хэлсэлэбди. Мүнөө юугэ хэлэжэ байна гэжэбди гээдэ тон зүб амангалаа хэлэбэ.

Арадай депутат М. Г. Долгоаршиннэй «Бурядад ССР-эй Президент тухай» Бурядад ССР-эй Хуулин проеитын 3-дахи статья дээрэ тогтожа, Бурядад Президент буряд үндэжэ яһанай түлөөлэгшэ байха ёһогүй гэгэжшүүгээр хэлэбэ.

Бурядад ССР-эй Президент аед, буряад, орд хэлээ мэдэхгүй байхадаа хайшаа юм! гэжэ арадай депутат М. Д. Ангархал урд хэлэгдэһан ханамжанаар харюу үгэбэ. Гэхэ зуура 35 наһанһаа дошоо бэшэ, 60 наһанһаа дээшэ бэшэ наһанай хүн Президент болбол таараха, тингээдэ республикнэе 10 жэл ажануулан хүн президентын тушаал эзлэхэ ёһотой гэжэ үгэ хэлсэлгэ тэмдэглэбэ. Хуулин проеит соо эдэн 35-45 жэл, 15 жэл гэжэ заагдаһан байгаа юм.

Усгэлдэр сесси дээрэ шуухала асуудалнууды зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжлүүлэгдэ.

Б. ДАМБАРИНЧИВ, С. ОЧИРОВ, манай корнууд.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ түрүшын зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй зургаадахи сессин забнаралай үедэ Баруун гарай зураг дээрэ (зүүн гөрһа): Онохой ой модоной комбинатай инженер А. Н. Очиров, Улаан-Үдэн хилэмжээтэй комбинатай директор М. И. Краскова, Верховно Советэдэй комитетэй түрүүлэгшэ Л. Д. Турбянов.

Бурядад ССР-эй Министрнүүдэй Советэдэй Тогтоол

Яруунын, Захаамнай ба Хурамхаанай районуудай захиргаануудай толгойлогшоноор тухай

Яруунын районий захиргаанай толгойлогшоор Цыренжапов Валерий Чимитович, Хурамхаанай районий захиргаанай толгойлогшоор Цыренов Владимир Дармаевич, Захаамнай районий захиргаанай толгойлогшоор Семенов Бато Цырендоковиче томижло гээд Бурядад ССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтооно.

Бурядад ССР-эй Министрнүүдэй Советэдэй Түрүүлэгшэ В. САГАНОВ, Бурядад ССР-эй Министрнүүдэй Советэдэй Хэрэгүүдэ эрхилгэшэ В. ПОТЕХИН.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Республикнэй арадай ажамды мэрэгжэлтэдэ бэлдэхэ талаар олон жэлэй туршада хайрхар ажалланһанайгаа тулоо мэдээсэлэй болон тоолон тоодорхойлогшын техникын Улаан-Үдэн техникумэй ахалагша инженер Юрий Кириллович Демяков Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй Президиумэй 1991 оной ноябрин 22-ой Указаар Бурядад ССР-эй Верховно Советэдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Уншагша асуудал табина

БУРЯДАЙНГАА РАДИО ШАГНАНАГУЙБДИ

Бурядайнгаа радио шагнахаа болонхой. Юундэ даа бүхы дамжууланууд Эрхүүнээ, сула ород хэлэн дээрэ болохо байдаг. Эрхүүнэй областодо байнал буряад зон ажамдууд ааб даа —Алайр, Боохондо, Усти-Оршадэ гэхэ мэтэ. Хүршэ буряаднуудай байра байдал тухай радиоогоор шагнаха байха, радио бэшэ юм ааб даа. Тингээшье бидэ, тунхэнэйхид, Эрхүүнэй областин бүридэлдэ бэшэ, Бурядад ССР-эй бүридэлдэ ороод бэшэ гүбди! Юундэ радио-дамжууланууд ганса Эрхүүнээ болохо юм!

Энэ асуудалаар районо усаелай начальни В. С. Гусевта нэгэнтэ бэшэ хандагдаһан, бэшэгдэнһишье байха. Таһархай нютагайнай олон хүнүүдэй гэр табилгатай бэшэ районой «Саян» газетэдшье хэлсэхэбди.

Олондо мэдээсэл тараадаг гол хэрэгсэлүүдэй нэгэн радио болоно. Харин манай Тунхэнэй аймагай хүн зон үннэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Харша хэрэг бэшэ гү?

Харша хэрэг бэшэ гү? Энэ парти байгуулагдаһан гээд мэдээсэл хаяжа «Бурядад үнэн» уншаад, олон хүндэ эхтэ гайхалдаба. Коммунист партинын хоригдоходо, «социалист парти» байгуулаһан гэжэ аашаллахдаа, яна гээшэб! Эдэниин гол түлээ коммунистууд-ветеранууд юм байна. Президент Б. Н. Ельцин шэнэ реформо хажэ, хүн зоноо үлэн байдалһаа гаргахы оролдожо байхада, энэ-нэй Россин халбаран хулгэхэ абадалда шүдэр, тушаа болуула, хүнэй ухаан болон ханамжажа, муудана һалһан эдэ номникоөө үшөө доройтуула бэшэ юм гү!

Танда иргэдэ бэшэтэй: «Партинын хоригдоходо байхада, наһаара Коммунист партинда яарһан хүнүүдэ хүндэ». Теэд хэхэ юмзэе оложо ядабал, газар дээрэ хүдэлжэ, оторолтоо хартаха тариха, үгэсэ, помидор ургуулаха үнэгэб! Үгышье наа, мал бариха, маха, тоно, ношо, һү эхээр абабал, өөһөдөөшье салдан болохо. Энэ ушар гансал ород зоной дунда шууа, хэрүүд таһа гэгэн хэрэг хаш.

Энэ оной ноябрин 7-до Улаан-Үдэн Советүүдэй талмай дээрэ ветеранууд ядарна-хэб, зобонбоди, үгэтэйбди гэгэн удахтай плакатуудые барууд ябаһан. Эдэнэр Стеллинэй, Брежневэй үедэ дээрэ тушаал эзлэжэ ябаһан, марлажан, хайрхар хубилһан, шарай хайтай зон һэн. Ёһотой яарһан ветеранууд гэртэе һуугаа хэбтэ ёһотой.

Экономикнэй мууданада хэн эмзэгтэй? Мүнөө болотор Коммунист партинын удирдлага доройтоо байдалда эрээбди С. ЦЫБЕГОВ. Захаамнай район.

Соведууд ба ажлаар байдал

Манай Аха нутагтаа байгша оной май нарада Бүрэн-Голой сомоной Совет буряадай РСР-эй Верххонь Соведэй Президиумэй Указээр бии болгогдон юм. Шинэ Совет хадаа Лениний нэрэмжит ба «Улаан-Аха» колхозууды мэдээдэ абада байһан Баруун-Голой сомоной Соведээс халаһан гэжээ. Шинэ Совет Бүрэн-Голой нэрэтай боложо, «Улаан-Аха» колхоз тэрэнэй мэдээдэ ороһон юм. Харин Баруун-Голой сомоной нүгөөдэ халаһын Саяна сомоной Совет боложо, Лениний нэрэмжит колхозой түб һуурин Саян тосхондо түбхэнэ.

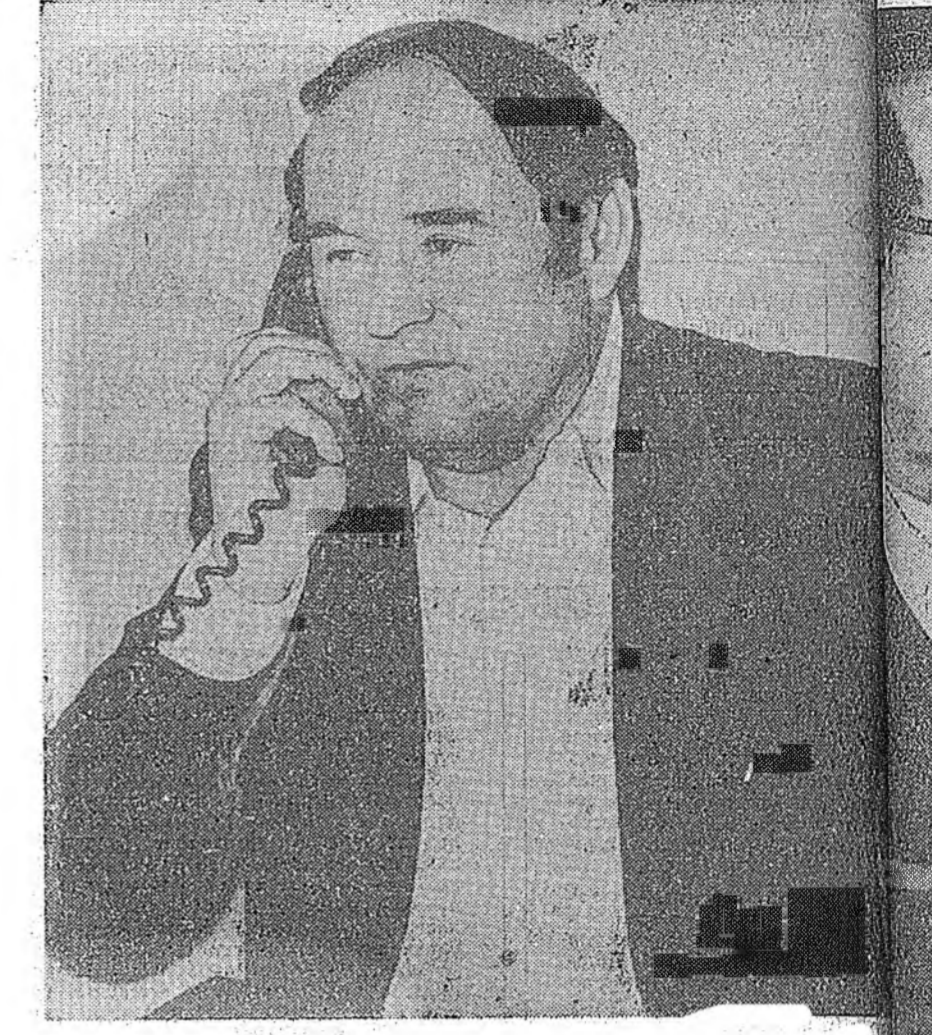
БҮРЭН ГОЛ ГҮ, АЛИ БАРУУН ГОЛ ГҮ?

ород хэлэн тээшэ боло болоһор Баруун-Голой болоһон юм. 60—70 онуудта буряад хэлэндэ дургагүй, оройдоо «Бүрэн-Голой» болоһон Ахын ноёд һайдууд «Баруун-Гол, Баруун-Гол» гэлдэ гэлдэнээр, тиймэрхүү тамгатай болгоһон байга.

Тэгэ энэмэй географическаше байдалаараа баруун болохогүй юм шуу. Энэмэй багш руулаа бэшэ харин зүүлжээ, Ахада уруудан бүри доошлон, эсхемнэ хэлбэл, Ахын орой болохо бшуу. Тэндэл Бүрэн-Гол гэжэ багахан уһан урдана. Тэрэ гол бүрише урда эртэнһээ «Бүрэн-Гол» гэжэ алдаршан байгаа. Юундэ гэхэдэ, тэрэ голы уһан бурэнхышгэ харабтар үнгэтэйгээр урдаха. Оберынше хүрибтэр—хара нагаар хушагдаһан мэтэ шулуунуудтай. Тиймээр тэрэ голы урдан манай элинхэст хулинсагууд Бүрэнхы гол гэжэ нэрлэн бай-

даг байгаа. Мүнөө болоходо, Шарзын түб Монголжиноо 1960 онуудта нүүжэ, Саян тосхон түбхэнлэн юм. Тэрэ лын Хойно зургад аймагт үүн хэвдэ болон байжа мэдүгдэ угаһан хадаа буряадууд нэгдэжэ, оройдоо мур сарааһыг байһон байна. Элигэ эхэ эрдэмтэн академик С. В. Обручев Аха нутагтаа яһала яһан ааб даа. Тэрэ Аха тухай бэшлэн ном дотороо «Обид хадаа өсрингөө хэлье 140 жэлэй саада тээ мартажерхөө» гэжэ бэшлэн байдаг.

Академик 30—40-оод онуудар ябахадаа, нигэжэ тэмдэглээ юм. Тиймээр аяар 1800 онуудар ноёд угаһан хэлээ мартаһан болоно ха. Газар дайлаа, тэндэ байрлаһан эмхи зургаануудэ зүб нэрэрэн нэрлэдэг болоо һааниһан, ехэ үлдэ шанартай, түһэ нэмэртэйше байга һэн ха.

Ажалай эмхидхэл ба ашаг үрэ

ДЕПУТАДУУД ТООСОБО

Һаяан Агада арадай депутадудай округной Соведэй хорин нэгдэхэ зарлалай наймадахи сессий зарлагдажа, арадай депутадудай үзэмжэдэ ороһон асуудалнууд табигдаһан байна. Нэн түрүүлэн округной Соведэй гүйсэдэхэ комитетэй тоосон харагдажа, тэрэнэй түрүүлгэшэ Г.Д. Ц. Цэдэшев энэ асуудалаар дэлгэрэнгүй элихэдэ хэбэ.

Манай Оберой совхоз Эдэйн район соо түрүү ажахуудай нэгэн гэжэ тоологдог юм. Энэньше дэмби бэшэ. Манай бүхэ ажалшад—малшад, тархалда, хүдөө ажахын мэргэжлэдэ, хамтын үйлдэбэрин элдэб шатануудай хүтэлбэрилэгшэд нэн түрүүн үнэн сэхэ, шаламар бэрхэ, сохозхой ажаллаараа түрэл сохозхойгоо баялгыг арьбадалһан, нэрэ хүндэнь дээшлүүлжэ байна, —гэжэ хоробд хэлдэ тус совхозы хүтэлбэрилдэг юм.

Ажахын тоосондо оройно эдэ коллективүүд уялга тусбууддэ һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Гэбэше Нарынай һу һаалин фермын ажалшодой һураггүй үндэр ехэ үрэ дүнгүүдэ туйлоһынь онсолон тэмдэглэхэ хүсэнэб. Энэ фермын бүхэ найман һаалишад үнэнэ бүриһөө 3000 килограмм һу һааха аратай. Мүрисөөдэ түрүүлгэ яһан Александр Петрович Базарова, Тимофей Васильевич Федотов, Екатори-

Ажалай эмхидхэл ба ашаг үрэ

дээрэйшэ ахалгаша хоншод И. А. Болон И. Д. Федотовоной отарануудта энэ шухала ажал унжгайруулагдаа, технологи хазагайруулагдаа, зоотехническа хэмжээ ажуулангауд бурүү һүргэдог.

Округой ажахууд бүрин эрхээс олоһонго урдаа баргад, газар тарвалангай, адууһа малайнгаа хэмжээ, тоо толгойе үсөөрүүлнэ. Тиймээр һу, мяхан, тархан багаар үйлдэбэрилэгдэнэ. Хүдөө ажахын продукция болбосоруулаха предпрятинууд ууан болоорто баригдана. Жэришээхэдэ, Агын мяханай комитет мүнөө болотор ашагалагада үтгөөгүй байгаа. Тиймээр эдэс хоолой зүйлүүдэ халагдажа хоолой динилүүн Ага, Могойто тосхонуудта ашагалагада үгтэнгүй. Дэлгэрэй жоминикийн эрхэ байдалда орохо тагаар хэмжээнуудта эрид алхам эрдэмгүй. Илангаха арадай эрдэм һураалсал, элүүрнэ хамтагалын газарнуудта элдэ дутагдалнууд үзэгдэнөөр. Үшөө нэгэ шухала анхаргаар зүйл гэхэдэ, округной Соведэй гүйсэдэхэ комитет өөрингөө абһан шинжлэбэринүүд хар эгээр дүүргэдэнэб гэжэ хийһан шалаха ажал авлидууна. Мун нутагтай Соведуудэй тэдэхэ гүйсэдэхэ комитетуудай ажал абуулгыг хүтэлбэрилжэ хэрэг-муугаар ажуулагдана.

Тоосото элихэдэ зүбшэн хэлсэлгэдэ хабадлаһан депутатудууд нүхдэ В. Н. Кириллов, В. М. Дашин, Б. П. Лубсанов, Д. Р. Доржинлов, К. В. Раль, Минжуров, Б. П. Шыренов гэгшэд эдэ бүгдэдэ дутагдалнуудыг ялга усадхаха, ажлаа мүнөө үе сагай эрилдэдэ хүрэмөөр ягаад ажуулаха тухай һанамжануудаараа хубааладаг. Эсэстэн округсэдкомой тоосонхой үндэрөөр сессий зохихо шиндэхэри баталан абаба.

Мал ажалай продукция гүрндэ тушааха уялга тусбууд дүүргэдэ, Жэлэй туршада 2872 центнер мяха тушааха тусбуудтай һара, арбан һара соо 3000 гаран центнер мяха гүрэндэ хуадагдаа, уялгага 409,2 процентээр дүүргэн байгаа. 188 центнер ноһоо тушааха тусбуудэ, Жэлэдэ 8500 центнер һу гүрүрэдэ уадалдаха ёһотой һаан арбан һарын дүнгүүдээр 7770 центнергээр хуртээ. Энэнь жэлэй тусбууд 90 процент болоно. Дабаргаа дүүргээ гэжэ тэмсэгдээ.

Мал ажалыг жэншэдгүй һайнээр хүтэлбэрин тула элбэг хүрээг тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн ойлгоно, мэдээжэ байгаа юм ааб даа. Энэ талаар тусбуудэ яһала һайнаар дүүргэдэ. Үбһэ ба зохион буюһон хурга абһан, 3,3 килограмм ноһоо хайшалһан килограмм юм. Энэ жэлдэ хонидие искусствонна аргаар үрэнүүлгын хүдэлмэри болор соогоо һайн шанартайгаар үргэргэдог. Ставропольин ба янстралийн үлгэрэй хуануудай һайн шанартайгаар хүргэдэнэ үрэнээр һайса хангаһан байгадди. Ушар ниймээр дээрэ дурсагдаһан ахалгаша хоншодой отарануудта һайн кургасаа хургадаха байга. Имангал Тохойн отодолондэ районэй элекстростанцийн хүдэлмэрилгэлдэй шөө аун байхада электростанцийн заһабарилжа эхилһэн аад, дүүргэнгүй орхинорхиһон

Байгша ондо һу һаалин фермын ажалшад муу бэрхэ үрэ дүнгүүдэ туйлаба. Арбан һарын туршада үнэнэ бүриһөө 2757 килограмм һу һаажэ, энэ талаар сохозхой түүрүүлжэ ябада «Октябрьский» совхозыне, Лениний нэрэмжит колхозыне ажижа гараһан байга юм. Тиймээр энэ жэлдэ үнэнэ бүриһөө 2000 килограмм һу һааха уялга дүүргэдээ.

Совхоздо һу һаалин хоёр фермэ тоологдог—Тэрэнэй болон Баруун-Төренин. Тэрэнэй фермэ ажалшад Татьяна Степановна Игошева һуной комп-Ряуунын районэй «Агропром» техникумной жолошон Владимир Петрович Белобородов предпрятиний ветерануудай нэгэн юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ һуулай эхлэн жэлэй туршада предпрятиниинга хэди дахин нэрээс нэлгэзэше һааны, нэгэл ажалдаа хүдэлнөөр. Владимир Петрович арба гаран жэлэй туршада тус предпрятинидаа түлшэ зөөнэ.

Районий хүдөө ажахын бүхэ механизаторнууд нүхэр Белобородовыне һайн мэдээ, таниха болонхой. Ушарын гэхэдэ, Владимир Петрович эднэртэ бензин, солярка, керосин зөөжэ асардаг юм. Тэрэ Улаан-Үдһөө, мун Загаран районий нефтебазануудһаа эдэ түлшэ саг соон асаржа, механизаторнуудһаа урмашуулаха ябадэг юм. Владимир Петрович олон жолэй туршада районий жолошондой дунда дэлгэрһэн социалистик мурсыондэ илажа гарадаг эшмалтай. Мун «Аан замдаа гэнэ, усадда оронгүй яһанай түлөө» тэмдэгээр шагнагдаһанай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Белобородов. Э. БУДАЕВАЙ фототекст.

АНГАЙ АРЬАН — ҮНЭТЭЙ ЭД

Бүри урдандаашэ тэжээмэл ангай арьан үнэтэй сэнтэй байгаа гүб даа. Мүнөө тэрэнэй бүрише алтангай сэнтэй, ёһотой тэрэ валогта эд болоо бээ. Тиймээр кооперативной олборлорин ажахын фермэд гол түлэз пеще үсхэбэрилэгдэдэг юм. Тэдэ онуудһаа тусгаар үндэжэ, харууһалжа; тэжээжэ, архануудыне Эрхүүгэй баазадэ худалдадаг байна.

БЭРХЭ ЖОЛООШОН

Районий хүдөө ажахын бүхэ механизаторнууд нүхэр Белобородовыне һайн мэдээ, таниха болонхой. Ушарын гэхэдэ, Владимир Петрович эднэртэ бензин, солярка, керосин зөөжэ асардаг юм. Тэрэ Улаан-Үдһөө, мун Загаран районий нефтебазануудһаа эдэ түлшэ саг соон асаржа, механизаторнуудһаа урмашуулаха ябадэг юм. Владимир Петрович олон жолэй туршада районий жолошондой дунда дэлгэрһэн социалистик мурсыондэ илажа гарадаг эшмалтай. Мун «Аан замдаа гэнэ, усадда оронгүй яһанай түлөө» тэмдэгээр шагнагдаһанай.

ЭЗЭН ЁНОНОЙ МЭДЭРЭЛТЭЙ БАЙБАЛ

Ажахыдамнай 380 хүн хүдэлдэг юм. Тэдэнэр 12 мянга гаран хонин, 2500 толгой эбэртэ бодо мал болон 430 толгой адуун һүрэгтэ харууһалдаг.

ДУЛААНАЙ ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭН ДУТАЛДАНА

СЕВЕРБАЙКАЛЬСК. Буряадай республикын эгзэн залуу Северобайкальск хотодо дулаанай элшэ дуталдажа, Сибирийн хүйтэн үбэлэй үедэ байрын гэрнүүд, һургуулинууд, хүүгэдэй саадууд болон бусад эмхнүүд соо тон хүйтэн болонхой. Энэ хэсүү байдалай гол шалтагын гэхэдэ, түлшэ дуталдана. Пилотматериал, рельсүүд, шалануудыне элгээгээгүй һаанай, 130 мянган тонно шулуу нүүрһэ элгээгээгүйбди гэжэ нэрлэдэг. Энэ хэсүү хэвдэ дулаанай элшэ дамжуулагда «БАМкоммунэнерго» хотодо дулаанай элшэ дамжуулагда захилы дүүргээ шалдгай байга бшуу. Дулаанай элшэ хүсэний дуталдаха, электривн элшэ хүсэн баһа хүрээгэ ядадаг болло.

ДУЛААНАЙ ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭН ДУТАЛДАНА

СЕВЕРБАЙКАЛЬСК. Буряадай республикын эгзэн залуу Северобайкальск хотодо дулаанай элшэ дуталдажа, Сибирийн хүйтэн үбэлэй үедэ байрын гэрнүүд, һургуулинууд, хүүгэдэй саадууд болон бусад эмхнүүд соо тон хүйтэн болонхой. Энэ хэсүү байдалай гол шалтагын гэхэдэ, түлшэ дуталдана. Пилотматериал, рельсүүд, шалануудыне элгээгээгүй һаанай, 130 мянган тонно шулуу нүүрһэ элгээгээгүйбди гэжэ нэрлэдэг. Энэ хэсүү хэвдэ дулаанай элшэ дамжуулагда захилы дүүргээ шалдгай байга бшуу. Дулаанай элшэ хүсэний дуталдаха, электривн элшэ хүсэн баһа хүрээгэ ядадаг болло.

